

STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

No. 473. RECHTSWEZEN. REGLEMENTEN. TIMOR EN ONDERHOORIGHEDEN. Wijziging van het reglement op het rechtswezen in genoemd gewest in verband met de vestiging van een landraad en een residentiegerecht ter hoofdplaats Soembawa besar.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Saluut!

doet te weten:

Dat Hij, het noodig oordeelende ter hoofdplaats Soembawa besar van de tijdelijke afdeeling Soembawa der residentie Timor en Onderhoorigheden een landraad en residentiegerecht te vestigen;

Lettende op de artikelen 21, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

Onder nadere Koninklijke goedkeuring te bepalen, dat het reglement tot regeling van het rechtswezen in de residentie Timor en Onderhoorigheden (Staatsblad 1882 N° 26) de volgende wijzigingen ondergaat:

1. In het slot van artikel 1 worden de woorden:

„den landraad” en „het residentiegerecht” vervangen door „de landraden” en „de residentiegerechten”.

2. Artikel 6 wordt gelezen:

Bij de uitoefening van de rechtsmacht der magistraten is te Koepang en te Soembawa besar de inlandsche officier van justitie tegenwoordig; elders een of twee hoofden daartoe door den resident aangewezen.

3. Artikel 7, zooals het luidt ingevolge Staatsblad 1893 N° 123, wordt gelezen:

De magistratuur wordt uitgeoefend door de Europeesche gezagvoerende ambtenaren, ieder binnen de grenzen van het gebied waarover hun het dagelijksch bestuur of het direct toezicht is opgedragen.

4. Artikel 9 wordt gelezen:

Landraden zijn gevestigd te Koepang en te Soembawa besar.

5. Artikel 10, zooals het luidt ingevolge Staatsblad 1902 N° 84, wordt gelezen:

De voorzitter is bevoegd om, wanneer daarvoor gewichtige redenen bestaan, den landraad te doen vergaderen buiten de plaats waar hij gevestigd is.

6. Artikel 11 wordt gelezen:

De landraad te Koepang houdt ten minste eenmaal 's weeks zitting op een bepaalden dag, die te Soembawa besar zoo dikwijls als de dienst der justitie vereischt.

7. Artikel 12 wordt gelezen:

De landraden bestaan uit vier of meer leden, daartoe door den Gouverneur-Generaal uit de voornaamste en bekwaamste inlanders benoemd, voorgezeten te Koepang door den resident en te Soembawa besar door den assistent-resident aldaar en bijgestaan door de daartoe door den resident aangewezen ambtenaren of beambten, als griffiers.

8. Artikel 14 wordt gelezen:

Ingeval van afwezigheid, belet of ontstentenis van den voorzitter worden diens functiën waargenomen: te Koepang door den assistent-resident aldaar en te Soembawa besar door een door den resident daartoe aangewezen ambtenaar.

9. Artikel 18 wordt gelezen:

Het rechtsgebied van den landraad te Soembawa besar strekt zich uit over de afdeeling Soembawa, dat van den landraad te Koepang over het overig deel van het gewest.

10. Na artikel 18 worden in titel IV van hoofdstuk I ingevoegd:

a. Artikel 18^a:

De residentiegerechten zijn gevestigd op dezelfde plaatsen als de landraden.

Het gerecht wordt gehouden door den ambtenaar die den landraad voorziet, bijgestaan door den griffier dier rechtbank.

b. Artikel 18^b:

Ingeval van afwezigheid, belet of ontstentenis van den voorzitter geldt het voorschrift van artikel 14.

11. De aanhef van artikel 19 wordt gelezen:

Het residentiegerecht oordeelt behoudens de voorschriften van het Koninklijk besluit van 3 November 1866 N° 73 (Indisch Staatsblad 1867 N° 10) in eersten aanleg.

12. Artikel 20 wordt gelezen:

De zaken in het voorgaand artikel bedoeld worden afgedaan op daartoe ter plaatse waar het gerecht gevestigd is te houden zittingen, tenzij de Gouverneur-Generaal er in toestemming dat tot dat einde op meerdere plaatsen zitting worde gehouden.

Het residentiegerecht te Koepang houdt ten minste eenmaal 's weeks zitting op een bepaalden dag; dat te Soembawa besar, zoo dikwijls als de dienst der justitie vereischt.

13. Artikel 21 wordt gelezen:

De functiën van het openbaar ministerie bij het in dezen titel bedoeld gerecht worden uitgeoefend door den magistraat binnen wiens ressort het gerecht zitting houdt of diens wettigen vervanger.

14. Artikel 23 wordt gelezen:

Het rechtsgebied van het residentiegerecht strekt zich even ver uit als dat van den landraad ter plaatse waar het gerecht gevestigd is.

15. In de artikelen 33, 239, 242, 256 en 263 worden de woorden „te Koepang” vervangen door „ter plaatse waar een landraad gevestigd is” en in de artikelen 44, 93, 102, 140, 143, 144, 149 en 236 worden de woorden „het ressort van de (der) hoofdplaats Koepang” vervangen door: „de plaats waar een landraad gevestigd is”.

16. Het opschrift van de derde afdeeling van titel I van het derde hoofdstuk wordt gelezen: „Van de inlandsche officieren van justitie”.

17. Artikel 225 wordt gelezen:

Bij de landraden zijn inlandsche officieren van justitie aangesteld. Die op de hoofdplaats Koepang voert den titel van hoofddjaksa of van djaksa, die te Soembawa besar dien van djaksa.

18. Artikel 226 wordt gelezen:

De inlandsche officieren van justitie zijn, voorzoover de uitoefening der politie betreft, onmiddellijk ondergeschikt te Koepang aan den resident en te Soembawa besar aan den assistent-resident aldaar, en aan de magistraten op hun standplaats; zij ontvangen van en door deze laatsten de tot die uitoefening betrekkelijke bevelen.

Zij oefenen hunne functiën uit binnen het geheele gebied van den landraad bij welken zij zijn aangesteld.

19. Het derde lid van artikel 228 wordt gelezen:

De met den gevangene opgezonden of ter plaatse aanwezige getuigen worden mede onverwijld door den inlandschen officier van justitie gehoord; hunne verklaringen worden in het proces-verbaal opgenomen.

20. Het tweede lid van artikel 230 wordt gelezen:

Hij is bovendien verplicht om zich tot het bewerkstelligen van een gerechtelijk onderzoek te begeven buiten de plaats zijner vestiging, indien hem daartoe te Koepang door den resident, te Soembawa besar door den assistent-resident aldaar de last wordt verstrekt.

21. Het eerste lid van artikel 231 wordt gelezen:

Hij heeft het dagelijksch toezicht over de gevangenen op zijn standplaats en zorgt voor de goede bewaring en behandeling der gevangenen.

Het laatste lid wordt gelezen:

Van hetgeen te dien aanzien voorvalt geven de inlandsche officieren van justitie dadelijk kennis, die te Koepang aan den resident, die te Soembawa besar aan den assistent-resident aldaar.

22. Artikel 232 wordt aangevuld met het volgende lid:

Aan de adjuncten kan door het Hoofd van gewestelijk bestuur eene standplaats buiten de residentie van den landraad, doch binnen diens ressort aangewezen worden ter plaatse waar een magistraat gevestigd

is, ten einde onder de bevelen van dezen de functiën van inlandsch officier van justitie uit te oefenen.

23. Artikel 233 wordt gelezen:

De resident staat aan het hoofd der politie in zijn gewest.

De magistraten zijn, voorzoover de afdeeling Soembawa betreft onder de bevelen van den assistent-resident en in de overige gedeelten van het gewest onder de bevelen van den resident, belast met de zorg voor de handhaving der politie, ieder binnen zijn ressort en met het toezicht over de hoofden en verdere politiebeambten.

Zoowel de resident als genoemde ambtenaren zijn bevoegd om tot handhaving der politie den bijstand te vorderen van de gewapende macht.

24. Artikel 237, zooals het luidt ingevolge Staatsblad 1901 N° 480, wordt gelezen:

De magistraten beschikken onverwijld naar aanleiding van de bij artikel 205 en het voorgaande artikel bedoelde rapporten, relazen en bescheiden; die ter plaatse waar een landraad gevestigd is na den inlandschen officier van justitie te hebben geraadpleegd.

Indien de zaak een nader onderzoek vereischt, stellen zij tot dat einde de stukken in handen van eenen hun ondergeschikten beambte, behoudens het geval voorzien in het volgende artikel.

Ter plaatse waar een landraad gevestigd is wordt dit nader onderzoek opgedragen aan den inlandschen officier van justitie, tenzij bepaalde redenen het wenschelijk mochten maken, dat het onderzoek worde gehouden door een ander.

Ook buiten den zetel van den landraad kan op verzoek van den betrokken magistraat, het onderzoek geheel of ten deele worden opgedragen aan den inlandschen officier van justitie.

Bij de opdracht wordt de termijn bepaald, na verloop van welken omtrent het onderzoek moet worden bericht; die termijn wordt steeds zoo kort mogelijk gesteld.

De magistraten kunnen ook zelven het nader onderzoek houden.

25. In artikel 251 vervallen de woorden „te Koepang”.

26. Het eerste lid van artikel 252 wordt gelezen:

Indien de magistraat noodig acht, dat een plaatselijke opneming of andere daad van gerechtelijk onderzoek geschiede op de plaats van het misdrijf of elders binnen zijn ressort, kan hij zulks opdragen, ter plaatse waar een landraad gevestigd is aan den inlandschen officier van justitie of diens adjunct, zoo deze er is, of anders aan eenigen anderen beambte; elders aan zoodanigen hem ondergeschikten beambte als hij oordeelt daarmede te moeten belasten.

Artikel 2.

De bij het in werking treden der bovenstaande bepalingen bij den raad van justitie en den landraad te Makasser aanhangige zaken, die ingevolge de bepalingen van deze ordonnantie en de ordonnantie van heden (Staatsblad N° 474) niet meer tot hunne competentie behooren,

worden, voor zoover de gedaagde reeds is opgeroepen om voor genoemde rechtbanken te verschijnen, door hen afgedaan en anders overgebracht naar de rechtbanken en gerechten, die bevoegd zijn daarvan kennis te nemen.

De overbrenging geschiedt door de toezending van de op de zaak betrekking hebbende stukken door den voorzitter van den raad van justitie of van den landraad te Makassar aan den residentierechter of den voorzitter van den landraad tot wiens competentie zij behoort.

Artikel 3.

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 Januari 1910.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chineesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage Colleges en Ambtenaren, Officiëren en Justiciëren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 30sten September 1909.

J. B. VAN HEUTSZ.

De Algemeene Secretaris,

STAAL.

Uitgegeven den twaalfden October 1909.

De Algemeene Secretaris,

STAAL.